

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Головне слідче управління

вул. Володимирська, 33, м. Київ, 01601, факс (044) 279-66-31, тел. (044) 255-84-88

www.ssu.gov.ua e-mail: san@ssu.gov.ua Код ЄДРПОУ 00034074

ПОВІДОМЛЕННЯ

про підозру

м. Київ

«14» червня 2026 року

Старший слідчий 1 відділу 3 управління досудового розслідування Головного слідчого управління СБ України капітан юстиції Семенюк Вікторія Тарасівна, розглянувши матеріали досудового розслідування, відомості про яке внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 42022000000000468 від 15.04.2022 та встановивши наявність достатніх доказів для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення, керуючись положеннями ст. ст. 2, 40, 42, 276-278 КПК України,

ПОВІДОМИВ:

Труфанова Олександра Олександровича,
19.05.1990 року народження, громадянина
України, уродженця м. Сорокине Луганської
області, зареєстрованого за адресою: Луганська
обл., м. Сорокине, вул. Лутугіна, б. 33,

про те, що він підозрюється у:

- у жорстокому поводженні з військовополоненими, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 438 КК України;
- у жорстокому поводженні з військовополоненими, вчиненому групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 438 КК України.

Фактичні обставини кримінального правопорушення, у вчиненні яких підозрюється Труфанов О.О.:

1. З лютого 2014 року до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією російської федерації проти України та окупацією частини території України. У ході вказаного міжнародного збройного конфлікту 24 лютого 2022 року президент рф оголосив початок так званої «спеціальної військової операції», що полягала у здійсненні повномасштабного вторгнення зс рф, інших збройних формувань рф та підконтрольних їм угруповань іррегулярних збройних формувань на територію України.

Факт повномасштабного збройного вторгнення на територію України не приховувався владою рф, а також встановлений рішеннями міжнародних

організацій, зокрема резолюцією Генеральної Асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п. п. 1, 3 Висновку 300(2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії Російської Федерації проти України», п. п. 17, 18 наказу Міжнародного Суду ООН від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (Україна проти РФ та ін.)».

Відповідно до ст. 2, спільної для Женевських конвенцій про захист жертв війни 1949 року, ці конвенції, як і інші акти законів і звичаїв війни (міжнародного гуманітарного права), застосовуються до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни, у тому числі до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

Хоча одна з держав, які перебувають у конфлікті, може не бути учасницею цієї Конвенції, держави, які є її учасницями, залишаються зобов'язаними нею у своїх взаємовідносинах. Крім того, вони зобов'язані Конвенцією стосовно зазначеної держави, якщо остання приймає та застосовує її положення.

2. Відповідно до п. 1 ч. А ст. 4 Женевської конвенції про поводження з військовополоненими, у розумінні цієї Конвенції, військовополоненими є особи, які потрапили в полон до супротивника й належать до однієї з таких категорій, зокрема особового складу збройних сил сторони конфлікту, а також членів ополчення або добровольчих загонів, які є частиною цих збройних сил.

Відповідно до ч. ч. 1, 2 ст. 13 Женевської конвенції про поводження з військовополоненими необхідно завжди поводитися з ними гуманно. Будь-який незаконний акт чи бездіяльність з боку держави, що тримає в полоні, які спричиняють смерть або створюють серйозну загрозу здоров'ю військовополоненого, що перебуває під її охороною, забороняються та будуть розглядатись як серйозне порушення цієї Конвенції.

Відповідно до ст. 14 Женевської конвенції про поводження з військовополоненими за всіх обставин військовополонені мають право на повагу до їхньої особи й честі.

3. Так, під час збройного протистояння військових підрозділів України проти збройних формувань РФ та підконтрольним їм незаконним збройним формувань так званих «ДНР» та «ЛНР», низка військовослужбовців з числа захисників та оборонців України потрапили в полон до ворога.

Після потрапляння у полон військовослужбовців Збройних Сил України доставляли, в тому числі, на тимчасово окуповану територію Луганської області, а саме на територію колишньої Суходільської виправної колонії управління Державної пенітенціарної служби України в Луганській області (№ 36), яка розташована за адресою: Луганська область, м. Суходільськ, вул. Карпинського, буд. 46, 94420, де було створено місце для тимчасового утримання військовослужбовців, службовців українських силових структур та цивільних

осіб, так звану «Суходільська виправна колонія Управління виконання покарань Міністерства внутрішніх справ Луганської Народної Республіки», яка в подальшому 27.04.2023 була офіційно ліквідована, а на її місці відповідно до розпорядження Уряду Російської Федерації від 23.01.2023 була створена, а також 21.02.2023 зареєстрована «Федеральна казенна установа «Виправна колонія № 4 Управління Федеральної служби виконання покарань по Луганській Народній Республіці» (далі – «Суходільська виправна колонія»).

На території вказаної установи нагляд за українськими військовополоненими здійснювали співробітники так званої «Суходільської виправної колонії», яких в подальшому, точний час в ході досудового розслідування не встановлено, але не раніше 01.04.2023, зараховано до особового складу «Федеральної служби виконання покарань Російською Федерації».

При цьому, під час утримання на території так званої «Суходільської виправної колонії» до українських військовослужбовців, які набули статусу військовополонених, застосовувались фізичні та психологічні насильства, а також вчинялися дії, які ображають особисту честь і гідність особи, зокрема образливе та принизливе поводження, яке розпочиналось з моменту їх прибуття в установу під час так званої «приймки» та продовжувалось протягом всього часу їх утримання.

До вчинення протиправної діяльності щодо військовополонених у невстановлений під час досудового розслідування час, але не раніше жовтня 2022 року, невстановленими особами з числа Державної служби виконання покарання Міністерства юстиції Луганської Народної Республіки залучено співробітників колонії, зокрема: **Труфанов Олександр Олександрович, 19.05.1990** року народження, громадянина України, який на той час обіймав посаду так званого молодшого інспектора відділу нагляду та безпеки «Суходільської виправної колонії». Пізніше, з 01.04.2023 Труфанов О.О. займав посаду молодшого інспектора 2 категорії групи нагляду відділу безпеки «Суходільської виправної колонії», а з 04.10.2023 - співробітник оперативного відділу «Суходільської виправної колонії».

При цьому, Труфанов О.О., будучи так званим співробітником «Суходільської виправної колонії Управління виконання покарань Міністерства внутрішніх справ Луганської Народної Республіки» та з 01.04.2023 – «Федеральної казенної установи «Виправна колонія № 4 Управління Федеральної служби виконання покарань по Луганській Народній Республіці» здійснював нагляд та постійний контроль за військовополоненими, а також здійснював їх конвоювання та охорону, під час яких відносно останніх з його боку систематично вчинялось жорстоке поводження, яке виражалось у застосуванні фізичного, психологічного насильства, за наступних обставин.

4. Так, [REDACTED] року народження, військовослужбовець [REDACTED], водій, старший солдат, в період часу з 24.02.2022 по травень 2022 року, приймав участь у збройному протистоянні проти ЗС РФ, а також в обороні села Тошківка Луганської області.

30.05.2022 (більш точний час в ході досудового розслідування не встановлено) [REDACTED] згідно положень статті 4 Конвенції набув статус військовополоненого, тобто особи, яка перебуває під захистом міжнародного гуманітарного права, і в подальшому, а саме 11.10.2022, був доставлений до «Суходільської виправної колонії» разом з іншими військовополоненими, де утримувався до 18.12.2024.

Так, у період часу не раніше 01.04.2023 та не пізніше 30.04.2023 (більш точний час та дату в ході досудового розслідування не встановлено) Труфанов О.О., перебуваючи у невстановленому під час досудового розслідування приміщенні, що знаходиться на території «Суходільської виправної колонії», діючи умисно, розуміючи, що між російської федерацією та Україною триває міжнародний збройний конфлікт, діючи в умовах такого конфлікту та у зв'язку з ним, усвідомлюючи, що [REDACTED] є військовополоненим, користуючись беззахисним станом останнього, у порушення ст. ст. 13, 14 Женевської конвенції про поводження з військовополоненими, реалізуючи свій злочинний умисел, спрямований на застосування до потерпілого фізичного та психологічного насильств, прищепив до вух [REDACTED] електричні дроти від польового телефону універсального типу «ТА-57», та протягом 2-3 хвилин подавав електричний струм.

В цей же період часу, Труфанов О.О., перебуваючи на локальному секторі, що знаходиться на території «Суходільської виправної колонії», наказав [REDACTED] зайняти положення під назвою «тримати лавку», тобто стати обличчям до лавки, голову та корпус нахилити вперед, а руками обійняти лавку. Після цього Труфанов О.О. наніс [REDACTED] не менше 3 ударів гумовим кийком в район сідниць та ніг потерпілого.

Крім того, у період часу не раніше 01.09.2024 та не пізніше 30.09.2024 (більш точний час та дату в ході досудового розслідування не встановлено) Труфанов О.О., перебуваючи у локальному секторі, що знаходиться на території «Суходільської виправної колонії», наказав [REDACTED] пройти до його кабінету. Після того як [REDACTED] зайшов до кабінету Труфанова О.О., останній наказав потерпілому повернутися лицем до стіни, при цьому руки прикласти вище голови також до стіни, та наніс [REDACTED] не менше 3 ударів гумовим кийком в район сідниць та ніг потерпілого.

В результаті таких дій [REDACTED] спричинено сильне фізичне та моральне страждання, приниження його честі та гідності.

5. Крім цього, Труфанов Олександр Олександрович вчинив жорстоке поводження з військовополоненим [REDACTED] за наступних обставин.

[REDACTED] року народження, військовослужбовець [REDACTED], снайпер, солдат, в період часу з 24.02.2022 по грудень 2022 року, приймав участь у збройному протистоянні проти ЗС РФ, а також в обороні села Червоночопівка Луганської області.

27.12.2022 (більш точний час в ході досудового розслідування не встановлено) Дзюбенко С.І., згідно положень статті 4 Конвенції набув статус

військовополоненого, тобто особи, яка перебуває під захистом міжнародного гуманітарного права, і в подальшому, а саме 10.02.2023, був доставлений до «Суходільської виправної колонії» разом з іншими військовополоненими, де утримувався до 18.12.2024.

У період часу не раніше 10.02.2023 та не пізніше 18.12.2024 (більш точний час та дату в ході досудового розслідування не встановлено) Труфанов О.О. під час проведення так званих «спортивно-масових заходів», що відбувались на території локального сектору «Суходільської виправної колонії», здійснював шикування військовополонених, серед яких знаходився [REDACTED]. Під час вище вказаних шикувань Труфанов О.О., діючи умисно, розуміючи, що між російської федерацією та Україною триває міжнародний збройний конфлікт, діючи в умовах такого конфлікту та у зв'язку з ним, усвідомлюючи, що [REDACTED] є військовополоненим, користуючись беззахисним станом останнього, у порушення вищезазначених норм міжнародного гуманітарного права, реалізуючи свій злочинний умисел, спрямований на застосування до потерпілого фізичного та психологічного насильств, постійно наносив [REDACTED] чисельних ударів гумовим кийком, по різних частинах тіла потерпілого, зокрема по нижнім кінцівкам, сідниці, спині та поясниці, а також по ребрам та рукам.

В результаті таких дій [REDACTED] спричинено сильне фізичне та моральне страждання, приниження його честі та гідності.

6. Крім цього, Труфанов Олександр Олександрович вчинив жорстоке поводження з військовополоненим [REDACTED] за наступних обставин.

[REDACTED] року народження, військовослужбовець [REDACTED] стрілець, солдат, в період часу з 24.02.2022 по червень 2022 року, приймав участь у збройному протистоянні проти ЗС РФ, а також в обороні селища Комишуваха Луганської області.

12.06.2022 (більш точний час в ході досудового розслідування не встановлено) [REDACTED], згідно положень статті 4 Конвенції набув статус військовополоненого, тобто особи, яка перебуває під захистом міжнародного гуманітарного права, і в подальшому, а саме 13.10.2022, був доставлений до «Суходільської виправної колонії» разом з іншими військовополоненими, де утримувався до 06.12.2024.

У період часу не раніше 01.06.2024 та не пізніше 31.08.2024 (більш точний час та дату в ході досудового розслідування не встановлено) Труфанов О.О., перебуваючи в одному з приміщень, що знаходиться на території «Суходільської виправної колонії», а саме в кімнаті для проведення допитів, викликав до себе [REDACTED]. Після того, як [REDACTED] прибув за вимогою Труфанова О.О., останній діючи умисно, розуміючи, що між російської федерацією та Україною триває міжнародний збройний конфлікт, діючи в умовах такого конфлікту та у зв'язку з ним, усвідомлюючи, що [REDACTED] є військовополоненим, користуючись беззахисним станом останнього, у порушення вищезазначених норм міжнародного гуманітарного права, реалізуючи свій злочинний умисел,

спрямований на застосування до потерпілого фізичного та психологічного насильств, прищепив до вух [REDACTED] електричні дроти від польового телефону універсального типу «ТА-57», та протягом 2-3 хвилин подавав електричний струм.

В результаті таких дій [REDACTED] спричинено сильне фізичне та моральне страждання, приниження його честі та гідності.

7. Крім цього, Труфанов Олександр Олександрович вчинив жорстоке поводження з військовополоненим [REDACTED] за наступних обставин.

[REDACTED] року народження, військовослужбовець [REDACTED], старший оператор, старший солдат, в період часу з 24.02.2022 по жовтень 2023 року, приймав участь у збройному протистоянні проти ЗС РФ, а також в обороні села Іванівське Донецької області.

22.10.2023 (більш точний час в ході досудового розслідування не встановлено) [REDACTED], згідно положень статті 4 Конвенції набув статус військовополоненого, тобто особи, яка перебуває під захистом міжнародного гуманітарного права, і в подальшому, а саме 20.12.2023, був доставлений до «Суходільської виправної колонії» разом з іншими військовополоненими, де утримувався до 31.01.2025.

Так, у період часу не раніше 20.12.2023 та не пізніше 31.01.2025 (більш точний час та дату в ході досудового розслідування не встановлено) Труфанов О.О., перебуваючи в одному з невстановлених під час досудового розслідування приміщень «Суходільської виправної колонії», діючи умисно, розуміючи, що між російської федерацією та Україною триває міжнародний збройний конфлікт, діючи в умовах такого конфлікту та у зв'язку з ним, усвідомлюючи, що [REDACTED] є військовополоненим, користуючись беззахисним станом останнього, у порушення вищезазначених норм міжнародного гуманітарного права, реалізуючи свій злочинний умисел, спрямований на застосування до потерпілого фізичного та психологічного насильств, наніс [REDACTED] чисельних ударів резинової палицею в район плечей та спини потерпілого.

В результаті таких дій [REDACTED] спричинено сильне фізичне та моральне страждання, приниження його честі та гідності.

8. Крім цього, Труфанов Олександр Олександрович вчинив жорстоке поводження з військовополоненим [REDACTED] за наступних обставин.

[REDACTED] року народження, військовослужбовець [REDACTED], водій-електрик, матрос, в період часу з 24.02.2022 по квітень 2022 року, приймав участь у збройному протистоянні проти ЗС РФ, а також в обороні міста Маріуполь Донецької області.

12.04.2022 (більш точний час в ході досудового розслідування не встановлено) [REDACTED], згідно положень статті 4 Конвенції набув статус

військовополоненого, тобто особи, яка перебуває під захистом міжнародного гуманітарного права, і в подальшому, а саме 20.04.2022, був доставлений до «Суходільської виправної колонії» разом з іншими військовополоненими, де утримувався до 06.12.2024.

Так, у період часу не раніше 20.04.2022 та не пізніше 06.12.2024 (більш точний час та дату в ході досудового розслідування не встановлено) Труфанов О.О., перебуваючи в кімнаті для проведення допитів, що знаходиться на території «Суходільської виправної колонії», викликав до себе [REDACTED]. Після того, як [REDACTED] прибув за вимогою Труфанова О.О., останній діючи умисно, розуміючи, що між російської федерацією та Україною триває міжнародний збройний конфлікт, діючи в умовах такого конфлікту та у зв'язку з ним, усвідомлюючи, що [REDACTED] є військовополоненим, користуючись беззахисним станом останнього, у порушення вищезазначених норм міжнародного гуманітарного права, реалізуючи свій злочинний умисел, спрямований на застосування до потерпілого фізичного та психологічного насильств, застосував до [REDACTED] електрошоковий пристрій, за допомогою якого завдавав до 10 ударів електричним струмом в район ноги потерпілого. У подальшому Труфанов О.О., зволоживши вуха [REDACTED] невідомою речовиною, прищепив до них електричні дроти від польового телефону універсального типу «ТА-57», через які, протягом 30-60 хвилин подавав електричний струм, від чого [REDACTED] неодноразово втрачав свідомість, а в місцях на тілі, куди застосовувався струм, з'являлися опіки.

В результаті таких дій [REDACTED] спричинено сильне фізичне та моральне страждання, приниження його честі та гідності.

9. Крім цього, Труфанов Олександр Олександрович вчинив жорстоке поводження з військовополоненим [REDACTED] за наступних обставин.

[REDACTED] року народження, військовослужбовець [REDACTED], номер обслуги АСГ, солдат, в період часу з 24.02.2022 по травень 2022 року, приймав участь у збройному протистоянні проти ЗС РФ, а також в обороні села Берестове Луганської області.

23.05.2022 (більш точний час в ході досудового розслідування не встановлено) [REDACTED], згідно положень статті 4 Конвенції набув статус військовополоненого, тобто особи, яка перебуває під захистом міжнародного гуманітарного права, і в подальшому, а саме 29.06.2022, був доставлений до «Суходільської виправної колонії» разом з іншими військовополоненими, де утримувався до 07.12.2024.

Так, у період часу не раніше 29.06.2022 та не пізніше 07.12.2024 (більш точний час та дату в ході досудового розслідування не встановлено) Труфанов О.О., перебуваючи в кімнаті для проведення допитів, що знаходиться на території «Суходільської виправної колонії», викликав до себе [REDACTED]. Після того, як [REDACTED] прибув за вимогою Труфанова О.О., останній діючи умисно, розуміючи, що між російської федерацією та Україною триває

міжнародний збройний конфлікт, діючи в умовах такого конфлікту та у зв'язку з ним, усвідомлюючи, що [REDACTED] є військовополоненим, користуючись беззахисним станом останнього, у порушення вищезазначених норм міжнародного гуманітарного права, реалізуючи свій злочинний умисел, спрямований на застосування до потерпілого фізичного та психологічного насильств, наніс [REDACTED] численних ударів руками по корпусу, грудях та голові. Після цього Труфанов О.О. застосував до [REDACTED] електрошоковий пристрій, за допомогою якого завдав декілька ударів електричним струмом в район ноги потерпілого.

В результаті таких дій [REDACTED] спричинено сильне фізичне та моральне страждання, приниження його честі та гідності.

10. Крім цього, Труфанов Олександр Олександрович вчинив жорстоке поводження з військовополоненим [REDACTED] за наступних обставин.

[REDACTED] року народження, військовослужбовець в [REDACTED] кулеметник, солдат, в період часу з квітня 2022 по лютий 2023 року, приймав участь у збройному протистоянні проти ЗС РФ, а також в обороні міста Бахмут Донецької області.

24.02.2023 (більш точний час в ході досудового розслідування не встановлено) [REDACTED], згідно положень статті 4 Конвенції набув статус військовополоненого, тобто особи, яка перебуває під захистом міжнародного гуманітарного права, і в подальшому, а саме 09.08.2023, був доставлений до «Суходільської виправної колонії» разом з іншими військовополоненими, де утримувався до 21.04.2025.

Так, у період часу не раніше 09.08.2023 та не пізніше 21.04.2025 (більш точний час та дату в ході досудового розслідування не встановлено) Труфанов О.О., перебуваючи в одному з невстановлених під час досудового розслідування приміщень «Суходільської виправної колонії», діючи умисно, розуміючи, що між російської федерацією та Україною триває міжнародний збройний конфлікт, діючи в умовах такого конфлікту та у зв'язку з ним, усвідомлюючи, що [REDACTED] є військовополоненим, користуючись беззахисним станом останнього, у порушення вищезазначених норм міжнародного гуманітарного права, реалізуючи свій злочинний умисел, спрямований на застосування до потерпілого фізичного та психологічного насильств, прищепив до лівого вуха та вказівного пальця правої руки [REDACTED] електричні дроти від польового телефону універсального типу «ТА-57» та подав електричний струм. Після цього, Труфанов О.О. наказав потерпілому прийняти лежаче положення на стільчику долілиць та наніс потерпілому не менше 3 ударів гумовою палицею в район сідниць.

В результаті таких дій [REDACTED] спричинено сильне фізичне та моральне страждання, приниження його честі та гідності.

11. Крім цього, Труфанов Олександр Олександрович вчинив жорстоке поводження з військовополоненим [REDACTED] за наступних обставин.

[REDACTED] року народження, військовослужбовець [REDACTED] стрілець, солдат, в період часу з 24.02.2022 по квітень 2022 року, приймав участь у збройному протистоянні проти ЗС РФ, а також в обороні міста Попасна Луганської області.

26.04.2022 (більш точний час в ході досудового розслідування не встановлено) [REDACTED], згідно положень статті 4 Конвенції набув статус військовополоненого, тобто особи, яка перебуває під захистом міжнародного гуманітарного права, і в подальшому, а саме 10.06.2022, був доставлений до «Суходільської виправної колонії» разом з іншими військовополоненими, де утримувався до 23.07.2025.

Так, у період часу не раніше 01.12.2023 та не пізніше 31.12.2023 (більш точний час та дату в ході досудового розслідування не встановлено) Труфанов О.О., перебуваючи в кімнаті для проведення допитів, що знаходиться на території «Суходільської виправної колонії», викликав до себе [REDACTED]. Після того, як [REDACTED] прибув за вимогою Труфанов О.О., останній діючи умисно, розуміючи, що між російської федерацією та Україною триває міжнародний збройний конфлікт, діючи в умовах такого конфлікту та у зв'язку з ним, усвідомлюючи, що [REDACTED] є військовополоненим, користуючись беззахисним станом останнього, у порушення вищезазначених норм міжнародного гуманітарного права, реалізуючи свій злочинний умисел, спрямований на застосування до потерпілого фізичного та психологічного насильств, наніс [REDACTED] не менше 30 ударів ногами в район грудей, плеч та ніг потерпілого.

В результаті таких дій [REDACTED] спричинено сильне фізичне та моральне страждання, приниження його честі та гідності.

12. Крім цього, Труфанов Олександр Олександрович вчинив жорстоке поводження з військовополоненим [REDACTED] за наступних обставин.

[REDACTED] року народження, військовослужбовець [REDACTED], номер обслуги, солдат, в період часу з 24.02.2022 по квітень 2022 року, приймав участь у збройному протистоянні проти ЗС РФ, а також в обороні міста Авдіївка Донецької області.

21.04.2022 (більш точний час в ході досудового розслідування не встановлено) [REDACTED], згідно положень статті 4 Конвенції набув статус військовополоненого, тобто особи, яка перебуває під захистом міжнародного гуманітарного права, і в подальшому, а саме 05.05.2022, був доставлений до «Суходільської виправної колонії» разом з іншими військовополоненими, де утримувався до 20.12.2024.

Так, 15.12.2023 (більш точний час в ході досудового розслідування не встановлено) Труфанов О.О., перебуваючи в кімнаті для проведення допитів, що знаходиться на території «Суходільської виправної колонії», викликав до себе

Після того, як [REDACTED] прибув за вимогою Труфанова О.О., останній діючи умисно, розуміючи, що між російської федерацією та Україною триває міжнародний збройний конфлікт, діючи в умовах такого конфлікту та у зв'язку з ним, усвідомлюючи, що [REDACTED] є військовополоненим, користуючись беззахисним станом останнього, у порушення вищезазначених норм міжнародного гуманітарного права, реалізуючи свій злочинний умисел, спрямований на застосування до потерпілого фізичного та психологічного насильств, наніс [REDACTED] не менше 15 ударів гумовою палицею, руками і ногами в район спини та ніг потерпілого.

В результаті таких дій [REDACTED] спричинено сильне фізичне та моральне страждання, приниження його честі та гідності.

13. Крім цього, Труфанов Олександр Олександрович вчинив жорстоке поводження з військовополоненим [REDACTED] за наступних обставин.

[REDACTED] року народження, військовослужбовець [REDACTED], старший навідник гранатомету, старший солдат, в період часу з 24.02.2022 по березень 2022 року, приймав участь у збройному протистоянні проти ЗС РФ, а також в обороні села Гречишкино Луганської області.

01.03.2022 (більш точний час в ході досудового розслідування не встановлено) [REDACTED], згідно положень статті 4 Конвенції набув статус військовополоненого, тобто особи, яка перебуває під захистом міжнародного гуманітарного права, і в подальшому, а саме 11.10.2022, був доставлений до «Суходільської виправної колонії» разом з іншими військовополоненими, де утримувався до 10.12.2024.

Так, у період часу не раніше 01.09.2023 та не пізніше 30.09.2023 (більш точний час та дату в ході досудового розслідування не встановлено) Труфанов О.О., перебуваючи в приміщенні чергової частини, що знаходиться на території «Суходільської виправної колонії», наказав [REDACTED] прийняти положення стоячи, спираючись руками об стіл, та, діючи умисно, розуміючи, що між російської федерацією та Україною триває міжнародний збройний конфлікт, діючи в умовах такого конфлікту та у зв'язку з ним, усвідомлюючи, що [REDACTED] є військовополоненим, користуючись беззахисним станом останнього, у порушення вищезазначених норм міжнародного гуманітарного права, реалізуючи свій злочинний умисел, спрямований на застосування до потерпілого фізичного та психологічного насильств, наніс [REDACTED] не менше 12 ударів гумовою палицею в район сідниць та ніг потерпілого.

В результаті таких дій [REDACTED] спричинено сильне фізичне та моральне страждання, приниження його честі та гідності.

14. Крім цього, Труфанов Олександр Олександрович вчинив жорстоке поводження з військовополоненим [REDACTED] за наступних обставин.

[REDACTED] року народження, військовослужбовець [REDACTED] водій,

солдат, в період часу з 24.02.2022 по квітень 2022 року, приймав участь у збройному протистоянні проти ЗС РФ, а також в обороні міста Маріуполь Донецької області.

12.04.2022 (більш точний час в ході досудового розслідування не встановлено) [REDACTED] згідно положень статті 4 Конвенції набув статус військовополоненого, тобто особи, яка перебуває під захистом міжнародного гуманітарного права, і в подальшому, а саме 21.04.2022, був доставлений до «Суходільської виправної колонії» разом з іншими військовополоненими, де утримувався до 21.10.2025.

Так, у період часу не раніше 01.01.2025 та не пізніше 31.01.2025 (більш точний час та дату в ході досудового розслідування не встановлено) Труфанов О.О., перебуваючи в приміщенні чергової частини, що знаходиться на території «Суходільської виправної колонії», наказав [REDACTED] прийняти положення обличчям до стіни, притуливши до неї руки над головою, та, діючи умисно, розуміючи, що між російської федерацією та Україною триває міжнародний збройний конфлікт, діючи в умовах такого конфлікту та у зв'язку з ним, усвідомлюючи, що [REDACTED] є військовополоненим, користуючись беззахисним станом останнього, у порушення вищезазначених норм міжнародного гуманітарного права, реалізуючи свій злочинний умисел, спрямований на застосування до потерпілого фізичного та психологічного насильств, наніс [REDACTED] не менше 7 ударів гумовою палицею в район спини, попереку та ніг потерпілого.

В результаті таких дій [REDACTED] спричинено сильне фізичне та моральне страждання, приниження його честі та гідності.

Вказані дії, а саме нелюдське поводження, відповідно до статті 8 (2) (а) (ii) Римського Статуту Міжнародного Кримінального Суду є воєнним злочином.

Таким чином, Труфанов Олександр Олександрович обґрунтовано підозрюється у жорстокому поводженні з військовополоненими, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 438 КК України.

15. Крім цього, Труфанов Олександр Олександрович вчинив жорстоке поводження з військовополоненим [REDACTED] за наступних обставин.

[REDACTED] року народження, військовослужбовець [REDACTED] командир відділення, солдат, в період часу з 27.02.2022 по липень 2023 року, приймав участь у збройному протистоянні проти ЗС РФ, а також в обороні села Діброва Донецької області.

21.07.2023 (більш точний час в ході досудового розслідування не встановлено) [REDACTED] згідно положень статті 4 Конвенції набув статус військовополоненого, тобто особи, яка перебуває під захистом міжнародного гуманітарного права, і в подальшому, а саме 19.01.2024, був доставлений до

«Суходільської виправної колонії» разом з іншими військовополоненими, де утримувався до 18.03.2025

Так, 19.01.2024 (більш точний час та дату в ході досудового розслідування не встановлено) Труфанов О.О. та інші невстановлені досудовим розслідуванням особи з числа співробітників виправної колонії, перебуваючи в службовому кабінеті оперативної частини, що знаходиться на території «Суходільської виправної колонії», викликали до себе [REDACTED]. Після того, як [REDACTED] прибув за їх вимогою, Труфанов О.О. та інші невстановлені співробітники колонії, наказали потерпілому стати до них спиною, корпус нахилити вперед та руками спертися об стілець. Після цього, діючи умисно, групою осіб, розуміючи, що між російської федерацією та Україною триває міжнародний збройний конфлікт, діючи в умовах такого конфлікту та у зв'язку з ним, усвідомлюючи, що [REDACTED] є військовополоненим, користуючись беззахисним станом останнього, у порушення вищезазначених норм міжнародного гуманітарного права, реалізуючи свій злочинний умисел, спрямований на застосування до потерпілого фізичного та психологічного насильств, спільно нанесли [REDACTED] чисельних ударів, зокрема Труфанов О.О. завдав не менше 10 ударів гумовою палицею в район сідниць, попереку та ніг, а також не менше 10 ударів руками і ногами по корпусу потерпілого, в район спини та плечей.

В результаті таких дій [REDACTED] спричинено сильне фізичне та моральне страждання, приниження його честі та гідності.

16. Крім цього, Труфанов Олександр Олександрович вчинив жорстоке поводження з військовополоненим [REDACTED] за наступних обставин.

[REDACTED] року народження, військовослужбовець [REDACTED] командир протитанкової батареї, лейтенант, в період часу з 24.02.2022 по травень 2022 року, приймав участь у збройному протистоянні проти ЗС РФ, а також в обороні міста Сєверодонецьк Донецької області.

28.05.2022 (більш точний час в ході досудового розслідування не встановлено) [REDACTED], згідно положень статті 4 Конвенції набув статус військовополоненого, тобто особи, яка перебуває під захистом міжнародного гуманітарного права, і в подальшому, а саме 20.12.2022, був доставлений до «Суходільської виправної колонії» разом з іншими військовополоненими, де утримувався до 18.04.2025.

Так, у період часу не раніше 20.12.2022 та не пізніше 18.04.2025 (більш точний час та дату в ході досудового розслідування не встановлено) Труфанов О.О. та інші невстановлені досудовим розслідуванням особи, з числа співробітників виправної колонії, перебуваючи в службовому кабінеті оперативної частини, що знаходиться на території «Суходільської виправної колонії», викликали до себе [REDACTED]. Після того, як [REDACTED] прибув за їх вимогою, Труфанов О.О. та інші невстановлені співробітники колонії, діючи умисно, групою осіб, розуміючи, що між російської федерацією та Україною триває міжнародний збройний конфлікт, діючи в умовах такого конфлікту та у зв'язку з ним, усвідомлюючи, що [REDACTED] є військовополоненим,

користуючись беззахисним станом останнього, у порушення вищезазначених норм міжнародного гуманітарного права, реалізуючи свій злочинний умисел, спрямований на застосування до потерпілого фізичного та психологічного насильств, спільно нанесли [REDACTED] не менше 40 ударів руками, ногами та гумовими палицями по всьому тілу потерпілого, зокрема в область голови, плечей, спини, сідниць та ніг.

В результаті таких дій [REDACTED] спричинено сильне фізичне та моральне страждання, приниження його честі та гідності.

17. Крім цього, Труфанов Олександр Олександрович вчинив жорстоке поводження з військовополоненим [REDACTED] за наступних обставин.

[REDACTED] року народження, військовослужбовець [REDACTED] України, водій, солдат, в період часу з 18.08.2022 по жовтень 2023 року, приймав участь у збройному протистоянні проти ЗС РФ, а також в обороні села Іванівське Донецької області.

22.10.2023 (більш точний час в ході досудового розслідування не встановлено) [REDACTED], згідно положень статті 4 Конвенції набув статус військовополоненого, тобто особи, яка перебуває під захистом міжнародного гуманітарного права, і в подальшому, а саме 19.12.2023, був доставлений до «Суходільської виправної колонії» разом з іншими військовополоненими, де утримувався до 23.05.2025.

Так, у період часу не раніше 19.12.2023 та не пізніше 23.05.2025 (більш точний час та дату в ході досудового розслідування не встановлено) Труфанов О.О. та інші невстановлені досудовим розслідуванням особи з числа співробітників виправної колонії, перебуваючи в службовому кабінеті оперативної частини, що знаходиться на території «Суходільської виправної колонії», викликали до себе [REDACTED]. Після того, як [REDACTED] прибув за їх вимогою, Труфанов О.О. в присутності інших невстановлених досудовим розслідуванням осіб з числа співробітників виправної колонії, діючи умисно, розуміючи, що між російської федерацією та Україною триває міжнародний збройний конфлікт, діючи в умовах такого конфлікту та у зв'язку з ним, усвідомлюючи, що [REDACTED] є військовополоненим, користуючись беззахисним станом останнього, у порушення вищезазначених норм міжнародного гуманітарного права, реалізуючи свій злочинний умисел, спрямований на застосування до потерпілого фізичного та психологічного насильств, наніс [REDACTED] один удар кулаком руки в грудну клітину потерпілого.

В подальшому, в цей же проміжок часу, Труфанов О.О. та інші невстановлені досудовим розслідуванням особи з числа співробітників виправної колонії, діючи умисно, групою осіб, розуміючи, що між російської Федерацією та Україною триває міжнародний збройний конфлікт, діючи в умовах такого конфлікту та у зв'язку з ним, усвідомлюючи, що [REDACTED] є військовополоненим, користуючись беззахисним станом останнього, у порушення вищезазначених норм міжнародного гуманітарного права,

реалізуючи свій злочинний умисел, спрямований на застосування до потерпілого фізичного та психологічного насильств, наказали [REDACTED] нахилитися над столом та руки закласти за спину. Після чого один з невстановлених співробітників колонії заблокував руки потерпілого за спиною та почав його утримувати у відповідному положенні, а Труфанов О.О. в свою чергу наніс [REDACTED] не менше 15 ударів гумовою палицею в район попереку та сідниць.

В результаті таких дій [REDACTED] спричинено сильне фізичне та моральне страждання, приниження його честі та гідності.

18. Крім цього, Труфанов Олександр Олександрович вчинив жорстоке поводження з військовополоненим [REDACTED] за наступних обставин.

[REDACTED] року народження, військовослужбовець [REDACTED], оператор ПТРК, сержант, в період часу з 24.02.2022 по серпень 2023 року, приймав участь у збройному протистоянні проти ЗС РФ, а також в обороні села Залізнянське Донецької області.

19.08.2023 (більш точний час в ході досудового розслідування не встановлено) [REDACTED] згідно положень статті 4 Конвенції набув статус військовополоненого, тобто особи, яка перебуває під захистом міжнародного гуманітарного права, і в подальшому, а саме 07.11.2023, був доставлений до «Суходільської виправної колонії» разом з іншими військовополоненими, де утримувався до 07.12.2024

Так, у період часу не раніше 07.11.2023 та не пізніше 07.12.2024 (більш точний час та дату в ході досудового розслідування не встановлено) Труфанов О.О. та інші невстановлені досудовим розслідуванням особи з числа співробітників виправної колонії, перебуваючи в невстановленому досудовим розслідуванням приміщенні, що знаходиться на території «Суходільської виправної колонії», викликали до себе [REDACTED]. Після того, як [REDACTED] прибув за їх вимогою, Труфанов О.О. та інші невстановлені досудовим розслідуванням особи з числа співробітників виправної колонії, діючи умисно, групою осіб, розуміючи, що між російської федерацією та Україною триває міжнародний збройний конфлікт, діючи в умовах такого конфлікту та у зв'язку з ним, усвідомлюючи, що [REDACTED] є військовополоненим, користуючись беззахисним станом останнього, у порушення вищезазначених норм міжнародного гуманітарного права, реалізуючи свій злочинний умисел, спрямований на застосування до потерпілого фізичного та психологічного насильств, спільно застосували до [REDACTED] електрошоківі пристрої, за допомогою яких завдавали декількох ударів електричним струмом в район ноги потерпілого. У подальшому Труфанов О.О. та інші невстановлені досудовим розслідуванням особи з числа співробітників виправної колонії, наказали [REDACTED] сісти на стілець та зволоживши йому вуха невідомою речовиною, прищепили до них електричні дроти від польового телефону універсального типу «ТА-57», через які подавали електричний струм.

В результаті таких дій [REDACTED] спричинено сильне фізичне та моральне страждання, приниження його честі та гідності.

Вказані дії, а саме нелюдське поводження, відповідно до статті 8 (2) (а) (ii) Римського Статуту Міжнародного Кримінального Суду є воєнним злочином.

Таким чином, Труфанов Олександр Олександрович обґрунтовано підозрюється у жорстокому поводженні з військовополоненими, вчиненому групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 438 КК України.

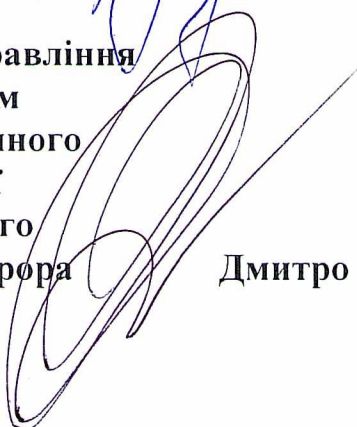
Старший слідчий 1 відділу
3 управління досудового розслідування
Головного слідчого управління СБ України

Вікторія СЕМЕНЮК

ПОГОДЖУЮ

Прокурор першого відділу другого управління
процесуального керівництва досудовим
розслідуванням та підтримання публічного
обвинувачення Департаменту протидії
злочинам, вчиненим в умовах збройного
конфлікту, Офісу Генерального прокурора

Дмитро НЕСТЕРЕНКО

«15» червня 2026 року

ПАМ'ЯТКА
про процесуальні права та обов'язки підозрюваного
Труфанова Олександра Олександровича, 19.05.1990 року народження
Конституція України

Стаття 28. Кожен має право на повагу до його гідності.

Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню. Жодна людина без її вільної згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим дослідям.

Стаття 29. Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

У разі нагальної необхідності запобігти злочинів чи його припинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою.

Кожному заарештованому чи затриманому має бути невідкладно повідомлено про мотиви арешту чи затримання, роз'яснено його права та надано можливість з моменту затримання захищати себе особисто та користуватися правовою допомогою захисника.

Кожний затриманий має право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання.

Про арешт або затримання людини має бути негайно повідомлено родичів заарештованого чи затриманого.

Стаття 55. Права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Кожен має право після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Стаття 56. Кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Стаття 59. Кожен має право на правову допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав.

Для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура.

Стаття 62. Особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину.

Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

У разі скасування вироку суду як неправосудного держава відшкодовує матеріальну і моральну шкоду, завдану безпідставним засудженням.

Стаття 63. Особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Підозрюваний, обвинувачений чи підсудний має право на захист.

Засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду.

Положення про порядок короткочасного затримання осіб, підозрюваних у вчиненні злочину

Стаття 10. Права та обов'язки затриманих.

Особи, затримані за підозрінням у вчиненні злочину, мають право:

- знати, в чому їх підозрюють;
- вимагати перевірки прокурором правомірності затримання; про заявлену вимогу адміністрація місця тримання затриманих негайно повідомляє прокурора;
- оскаржити дії особи, яка провадить дізнання, слідчого або прокурора, давати пояснення і заявляти клопотання;
- звертатися зі скаргами і заявами в державні органи, громадські організації і до службових осіб у порядку, встановленому статтею 13 цього Положення;
- користуватися своїм одягом і взуттям, а також іншими необхідними предметами і речами, перелік яких визначається Правилами внутрішнього розпорядку в місцях тримання затриманих.

Особи, затримані за підозрінням у вчиненні злочину, зобов'язані додержувати вимог цього Положення і Правил внутрішнього розпорядку в місцях тримання затриманих.

Закон України «Про попереднє ув'язнення»

Стаття 9. Права осіб, взятих під варту

Особи, взяті під варту, мають право:

- на захист своїх прав та інтересів особисто або за допомогою захисника з моменту затримання або взяття під варту, а також на повідомлення під час взяття під варту підстав та мотивів взяття під варту, оскаржувати їх у суді, отримати в друкованому вигляді роз'яснення положень статей 28, 29, 55, 56, 59, 62 та 63 Конституції України, цієї статті та інших прав затриманих або взятих під варту, встановлених законом, у тому числі права здійснювати захист своїх прав та інтересів особисто або за допомогою захисника з моменту затримання або арешту (взяття під варту) особи, права відмовитися від надання будь-яких пояснень або свідчень до прибуття захисника;
- знайомитися з правилами тримання під вартою;
- на щоденну прогулянку тривалістю одна година. Вагітним жінкам і жінкам, які мають при собі дітей, неповнолітнім, а також хворим з дозволу лікаря та за їх згодою тривалість щоденної прогулянки встановлюється до двох годин;

- одержувати передачі або посилки та грошові перекази і передачі;
- купувати протягом місяця за безготівковим розрахунком продукти харчування і предмети першої необхідності на суму до одного мінімального розміру заробітної плати та без обмежень письмове приладдя, газети, книги через торговельну мережу на замовлення;
- користуватися власним одягом і взуттям, мати при собі документи і записи, що стосуються кримінального провадження;
- користуватися телевізорами, одержаними від родичів або інших осіб, настільними іграми, газетами і книгами з бібліотеки місця попереднього ув'язнення та придбаними через торговельну мережу;
- на душпастирську опіку, що здійснюється священнослужителями (капеланами);
- відправляти в індивідуальному порядку релігійні обряди і користуватися релігійною літературою та властивими їм віруванню предметами релігійного культу, виготовленими з малоцінних матеріалів, якщо при цьому не порушується встановлений у місцях попереднього ув'язнення порядок, а також не обмежуються права інших осіб;
- на восьмигодинний сон в нічний час, під час якого не допускається залучення до участі в процесуальних та інших діях, за винятком невідкладних випадків;
- звертатись із скаргами, заявами та листами до Європейського суду з прав людини, Міжнародного кримінального суду, а також інших відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна, до уповноважених осіб таких міжнародних організацій, державних органів і службових осіб у порядку, встановленому статтею 13 цього Закону.

Взяті під варту жінки вправі мати при собі дітей віком до трьох років.

Взяті під варту молоді громадяни (віком від 14 до 35 років) мають право на отримання психолого-педагогічної допомоги від спеціалістів центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

Осіб, які відбувають покарання у місцях позбавлення волі, в разі обрання щодо них запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою у зв'язку з іншим кримінальним провадженням або в разі прийняття рішення про тимчасову видачу іншій державі, тримають відповідно до правил, установлених цим Законом. Одержання цими особами посилок і передач, а так само купівля ними продуктів харчування і предметів першої необхідності здійснюються в порядку, встановленому Кримінально-виконавчим кодексом України для рівня безпеки виправної колонії, призначеного їм центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань.

Перелік продуктів харчування і предметів першої необхідності, які забороняється передавати особам, взятим під варту, встановлюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань, Міністерством оборони України.

Стаття 10. Обов'язки осіб, взятих під варту

Особи, взяті під варту, зобов'язані:

- додержувати порядку, встановленого в місцях попереднього ув'язнення, і виконувати законні вимоги адміністрації;
- дотримувати санітарно-гігієнічних правил, мати охайний зовнішній вигляд, постійно підтримувати чистоту в камері;
- бути ввічливими до працівників місця попереднього ув'язнення, а також поміж собою; не вступати в суперечки з представниками адміністрації, не принижувати їх гідність, не протидіяти виконанню ними своїх обов'язків;
- бережливо ставитися до інвентаря, обладнання та іншого майна місця попереднього ув'язнення.

Кримінальний процесуальний кодекс України

Стаття 42. Підозрюваний

1. Підозрюваним є особа, якій у порядку, передбаченому статтями 276-279 Кримінального процесуального кодексу України, повідомлено про підозру, особа, яка затримана за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, або особа, щодо якої складено повідомлення про підозру, однак його не вручено їй внаслідок невстановлення місцезнаходження особи, проте вжито заходів для вручення у спосіб, передбачений цим Кодексом для вручення повідомлень.

Особою, стосовно якої зібрано достатньо доказів для повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, але не повідомлено про підозру у зв'язку з її смертю, є фізична особа, стосовно якої за результатами проведеного досудового розслідування настав випадок та існують підстави, передбачені частиною першою статті 276 Кримінального процесуального кодексу України для повідомлення про підозру, але якій у порядку, передбаченому статтями 276-279 Кримінального процесуального кодексу України, не повідомлено про підозру через її смерть.

3. Підозрюваний, обвинувачений має право:

1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють, обвинувачують;

2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені цим Кодексом, а також отримати їх роз'яснення;

3) на першу вимогу мати захисника і зустріч із ним незалежно від часу в робочі, вихідні, святкові, неробочі дні до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - зустрічі без обмеження в часі та кількості у робочі, вихідні, святкові, неробочі дні; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних діях; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів для оплати такої допомоги;

4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього, обвинувачення або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;

5) давати пояснення, показання з приводу підозри, обвинувачення чи в будь-який момент відмовитися їх давати;

6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;

7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою - негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 Кримінального процесуального кодексу України;

8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;

9) брати участь у проведенні процесуальних дій;

10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;

11) застосовувати з додержанням вимог Кримінального процесуального кодексу України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосовування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 Кримінального процесуального кодексу України, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 Кримінального процесуального кодексу України;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому цим Кодексом;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердилися;

18) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

4. Обвинувачений також має право:

1) брати участь під час судового розгляду у допиті свідків обвинувачення або вимагати їхнього допиту, а також вимагати виклику і допиту свідків захисту на тих самих умовах, що й свідків обвинувачення;

2) збирати і подавати суду докази;

3) висловлювати в судовому засіданні свою думку щодо клопотань інших учасників судового провадження;

4) виступати в судових дебатах;

5) ознайомлюватися з журналом судового засідання та технічним записом судового процесу, які йому зобов'язані надати уповноважені працівники суду, і подавати щодо них свої зауваження;

6) оскаржувати в установленому цим Кодексом порядку судові рішення та ініціювати їх перегляд, знати про подані на них апеляційні та касаційні скарги, заяви про їх перегляд, подавати на них заперечення;

7) отримувати роз'яснення щодо порядку підготовки та використання досудової доповіді, відмовлятися від участі у підготовці досудової доповіді;

8) брати участь у підготовці досудової доповіді, надавати представнику персоналу органу пробації інформацію, необхідну для підготовки такої доповіді, ознайомлюватися з текстом досудової доповіді, подавати свої зауваження та уточнення.

5. Підозрюваний, обвинувачений мають також інші процесуальні права, передбачені цим Кодексом.

6. Підозрюваний, обвинувачений, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустріч з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

7. Підозрюваний, обвинувачений зобов'язаний:

1) прибути за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк - заздалегідь повідомити про це зазначених осіб;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду;

4) надавати достовірну інформацію представнику персоналу органу пробації, необхідну для підготовки досудової доповіді.

8. Підозрюваному, обвинуваченому вручається пам'ятка про його процесуальні права та обов'язки одночасно з їх повідомленням особою, яка здійснює таке повідомлення.

Стаття 52. Обов'язкова участь захисника

1. Участь захисника є обов'язковою у кримінальному провадженні щодо особливо тяжких злочинів. У цьому випадку участь захисника забезпечується з моменту набуття особою статусу підозрюваного.

2. В інших випадках обов'язкова участь захисника забезпечується у кримінальному провадженні:

1) щодо осіб, які підозрюються або обвинувачуються у вчиненні кримінального правопорушення у віці до 18 років, - з моменту встановлення факту неповноліття або виникнення будь-яких сумнівів у тому, що особа є повнолітньою;

2) щодо осіб, стосовно яких передбачається застосування примусових заходів виховного характеру, - з моменту встановлення факту неповноліття або виникнення будь-яких сумнівів у тому, що особа є повнолітньою;

3) щодо осіб, які внаслідок психічних чи фізичних вад (німі, глухі, сліпі тощо) не здатні повною мірою реалізувати свої права, - з моменту встановлення цих вад;

4) щодо осіб, які не володіють мовою, якою ведеться кримінальне провадження, - з моменту встановлення цього факту;

5) щодо осіб, стосовно яких передбачається застосування примусових заходів медичного характеру або вирішується питання про їх застосування, - з моменту встановлення факту наявності в особи психічного захворювання або інших відомостей, які викликають сумнів щодо її осудності;

6) щодо реабілітації померлої особи - з моменту виникнення права на реабілітацію померлої особи;

8) щодо осіб, стосовно яких здійснюється спеціальне досудове розслідування або спеціальне судове провадження, - з моменту прийняття відповідного процесуального рішення;

9) у разі укладення угоди між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим про визнання винуватості - з моменту ініціювання укладення такої угоди.

Стаття 53. Залучення захисника для проведення окремої процесуальної дії

1. Слідчий, прокурор, слідчий суддя чи суд залучають захисника для проведення окремої процесуальної дії в порядку, передбаченому статтею 49 Кримінального процесуального кодексу України, виключно у невідкладних випадках, коли є потреба у проведенні невідкладної процесуальної дії за участю захисника, а завчасно повідомлений захисник не може прибути для участі у проведенні процесуальної дії чи забезпечити участь іншого захисника або якщо підозрюваний, обвинувачений виявив бажання, але ще не встиг залучити захисника або прибуття обраного захисника неможливе.

2. Запросити захисника до участі в окремій процесуальній дії має право і сам підозрюваний, обвинувачений. Якщо потреби у проведенні невідкладних процесуальних дій за участю захисника немає і коли неможливе прибуття захисника, обраного підозрюваним, обвинуваченим, протягом двадцяти чотирьох годин, слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право запропонувати підозрюваному, обвинуваченому залучити іншого захисника.

3. Під час проведення окремої процесуальної дії захисник має ті ж самі права й обов'язки, що й захисник, який здійснює захист протягом кримінального провадження.

4. Захисник як до процесуальної дії, так і після неї має право зустрічатися з підозрюваним, обвинуваченим для підготовки до проведення процесуальної дії або обговорення її результатів.

5. Здійснення захисту під час проведення окремої процесуальної дії не покладає на захисника обов'язку надалі здійснювати захист у всьому кримінальному провадженні або на окремій його стадії.

Стаття 54. Відмова від захисника або його заміна

1. Підозрюваний, обвинувачений має право відмовитися від захисника або замінити його.

2. Якщо підозрюваний, обвинувачений наполягає на відмові від захисника, слідчий, прокурор, слідчий суддя чи суд зобов'язані організувати зустріч захисника з підозрюваним, обвинуваченим. У разі якщо підозрюваний, обвинувачений особисто та безпосередньо повідомляє захиснику про небажання мати захисника, заміну захисника після конфіденційної розмови із захисником, така відмова або заміна фіксується у протоколі процесуальної дії або журналі судового засідання.

Не є підставою для відмови слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом в зустрічі захисника з підозрюваним, обвинуваченим наявність письмової заяви про відмову підозрюваного, обвинуваченого від захисника або письмового клопотання про його заміну до внесення відповідної інформації до протоколу процесуальної дії або журналу судового засідання.

Відмова уповноваженою особою в зустрічі підозрюваного, обвинуваченого із захисником, стосовно якого є заява про відмову чи клопотання про заміну, до відповідної фіксації у протоколі процесуальної дії або журналі судового засідання тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

3. Відмова від захисника не приймається у випадку, якщо його участь є обов'язковою. У такому випадку, якщо підозрюваний, обвинувачений відмовляється від захисника і не залучає іншого захисника, захисник повинен бути залучений у порядку, передбаченому статтею 49 Кримінального процесуального кодексу України, для здійснення захисту за призначенням.

Стаття 276. Випадки повідомлення про підозру

1. Повідомлення про підозру обов'язково здійснюється в порядку, передбаченому статтею 278 Кримінального процесуального кодексу України, у випадках:

- 1) затримання особи на місці вчинення кримінального правопорушення чи безпосередньо після його вчинення;
- 2) обрання до особи одного з передбачених цим Кодексом запобіжних заходів;
- 3) наявності достатніх доказів для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення.

Особливості повідомлення про підозру окремих категорій осіб визначаються главою 37 Кримінального процесуального кодексу України.

2. У випадках, передбачених частиною першою цієї статті, слідчий, прокурор або інша уповноважена службова особа (особа, якій законом надано право здійснювати затримання) зобов'язані невідкладно повідомити підозрюваному про його права, передбачені статтею 42 Кримінального процесуального кодексу України.

3. Після повідомлення про права слідчий, прокурор або інша уповноважена службова особа на прохання підозрюваного зобов'язані детально роз'яснити кожне із зазначених прав.

Стаття 277. Зміст письмового повідомлення про підозру

1. Письмове повідомлення про підозру складається прокурором або слідчим за погодженням з прокурором.

Повідомлення має містити такі відомості:

- 1) прізвище та посаду слідчого, прокурора, який здійснює повідомлення;
- 2) анкетні відомості особи (прізвище, ім'я, по батькові, дату та місце народження, місце проживання, громадянство), яка повідомляється про підозру;
- 3) найменування (номер) кримінального провадження, у межах якого здійснюється повідомлення;
- 4) зміст підозри;
- 5) правова кваліфікація кримінального правопорушення, у вчиненні якого підозрюється особа, із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність;
- 6) стислий виклад фактичних обставин кримінального правопорушення, у вчиненні якого підозрюється особа, у тому числі зазначення часу, місця його вчинення, а також інших суттєвих обставин, відомих на момент повідомлення про підозру;
- 7) права підозрюваного;
- 8) підпис слідчого, прокурора, який здійснив повідомлення.

Стаття 278. Вручення письмового повідомлення про підозру

1. Письмове повідомлення про підозру вручається в день його складення слідчим або прокурором, а у випадку неможливості такого вручення - у спосіб, передбачений цим Кодексом для вручення повідомлень.

2. Письмове повідомлення про підозру затриманій особі вручається не пізніше двадцяти чотирьох годин з моменту її затримання.

3. У разі якщо особі не вручено повідомлення про підозру після двадцяти чотирьох годин з моменту затримання, така особа підлягає негайному звільненню.

4. Дата та час повідомлення про підозру, правова кваліфікація кримінального правопорушення, у вчиненні якого підозрюється особа, із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність невідкладно вносяться слідчим, прокурором до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Стаття 279. Зміна повідомлення про підозру

1. У випадку виникнення підстав для повідомлення про нову підозру або зміну раніше повідомленої підозри слідчий, прокурор зобов'язаний виконати дії, передбачені статтею 278 Кримінального процесуального кодексу України. Якщо повідомлення про підозру здійснив прокурор, повідомити про нову підозру або змінити раніше повідомлену підозру має право виключно прокурор.

Стаття 297¹. Загальні положення спеціального досудового розслідування

1. Спеціальне досудове розслідування (in absentia) здійснюється стосовно одного чи декількох підозрюваних згідно із загальними правилами досудового розслідування, передбаченими цим Кодексом, з урахуванням положень цієї глави.

2. Спеціальне досудове розслідування здійснюється на підставі ухвали слідчого судді у кримінальному провадженні щодо злочинів, передбачених статтями 109, 110, 110-2, 111, 111-1, 111-2, 112, 113, 114, 114-1, 114-2, 115, 116, 118, частиною другою статті 121, частиною другою статті 127, частинами другою і третьою статті 146, статтями 146-1, 147, частинами другою - п'ятою статті 191 (у випадку зловживання службовою особою своїм службовим становищем), статтями 209, 255-258-6, 348, 364, 364-1, 365, 365-2, 368, 368-2, 368-3, 368-4, 369, 369-2, 370, 379, 400, 408, 436, 436-1, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447 Кримінального кодексу України, стосовно підозрюваного, крім неповнолітнього, який переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук.

Спеціальне досудове розслідування здійснюється на підставі ухвали слідчого судді у кримінальному провадженні щодо злочину, вчиненого підозрюваним, стосовно

якого уповноваженим органом прийнято рішення про передачу його для обміну як військовополоненого та такий обмін відбувся.

Здійснення спеціального досудового розслідування щодо інших злочинів не допускається, крім випадків, коли злочини вчинені особами, які переховуються від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошені у міжнародний розшук, та розслідуються в одному кримінальному провадженні із злочинами, зазначеними у цій частині, а виділення матеріалів щодо них може негативно вплинути на повноту досудового розслідування та судового розгляду.

3. Якщо у кримінальному провадженні повідомлено про підозру декільком особам, слідчий, прокурор вправі звернутися до слідчого судді із клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування лише стосовно тих підозрюваних, щодо яких наявні передбачені частиною другою цієї статті підстави, а стосовно інших підозрюваних подальше досудове розслідування у цьому самому кримінальному провадженні здійснюватиметься згідно із загальними правилами, передбаченими цим Кодексом.

Стаття 297⁻². Клопотання слідчого, прокурора про здійснення спеціального досудового розслідування

1. З клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування до слідчого судді має право звернутися прокурор або слідчий за погодженням з прокурором.

2. У клопотанні про здійснення спеціального досудового розслідування з підстав, передбачених цим Кодексом, крім передбачених абзацом другим частини другої статті 297-1 Кримінального процесуального кодексу України, зазначаються:

1) короткий виклад обставин кримінального правопорушення, у зв'язку з яким подається клопотання;

2) правова кваліфікація кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність;

3) виклад обставин, що дають підстави підозрювати особу у вчиненні кримінального правопорушення, і посилання на обставини;

4) відомості про те, що підозрюваний виїхав та/або перебуває на тимчасово окупованій території України, території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, та/або відомості про оголошення підозрюваного в міжнародний розшук;

5) виклад обставин про те, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності;

6) перелік свідків, яких слідчий, прокурор вважає за необхідне допитати під час розгляду клопотання.

3. У клопотанні про здійснення спеціального досудового розслідування з підстави, передбаченої абзацом другим частини другої статті 297-1 Кримінального процесуального кодексу України, зазначаються:

1) короткий виклад обставин кримінального правопорушення, у зв'язку з яким подається клопотання;

2) правова кваліфікація кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність;

3) виклад обставин, що дають підстави підозрювати особу у вчиненні кримінального правопорушення, і посилання на такі обставини;

4) матеріали, що підтверджують прийняття уповноваженим органом рішення про передачу підозрюваного для обміну як військовополоненого та факт обміну;

5) перелік свідків, яких слідчий, прокурор вважає за необхідне допитати під час розгляду клопотання.

Стаття 297³. Розгляд клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування

1. Клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування розглядається слідчим суддею не пізніше десяти днів з дня його надходження до суду за участі особи, яка подала клопотання, та захисника.

Якщо підозрюваний самостійно не залучив захисника, слідчий суддя зобов'язаний вжити необхідних заходів для залучення захисника.

2. Слідчий суддя, встановивши, що клопотання подано без додержання вимог статті 297² Кримінального процесуального кодексу України, повертає його прокурору, слідчому, про що постановляє ухвалу.

3. Під час розгляду клопотання слідчий суддя має право за клопотанням сторін кримінального провадження або за власною ініціативою заслухати будь-якого свідка чи дослідити будь-які матеріали, що мають значення для вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування.

Стаття 297⁴. Вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування

1. Слідчий суддя відмовляє у задоволенні клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування, якщо прокурор, слідчий не доведе, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук, та/або уповноваженим органом прийнято рішення про передачу підозрюваного для обміну як військовополоненого та такий обмін відбувся.

2. Під час вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування слідчий суддя зобов'язаний врахувати наявність достатніх доказів для підозри особи щодо якої подано клопотання у вчиненні кримінального правопорушення.

3. За наслідками розгляду клопотання слідчий суддя постановляє ухвалу, в якій зазначає мотиви задоволення або відмови у задоволенні клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування.

Якщо у справі декілька підозрюваних, слідчий суддя постановляє ухвалу лише стосовно тих підозрюваних, щодо яких існують обставини, передбачені частиною другою статті 297-1 Кримінального процесуального кодексу України.

Повторне звернення з клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування до слідчого судді в одному кримінальному провадженні не допускається, крім випадків наявності нових обставин, які підтверджують, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук, та/або уповноваженим органом прийнято рішення про передачу підозрюваного для обміну як військовополоненого та такий обмін відбувся.

4. Копія ухвали надсилається прокурору, слідчому та захиснику.

5. Якщо підозрюваний, стосовно якого слідчим суддею постановлено ухвалу про здійснення спеціального досудового розслідування, затриманий або добровільно з'явився до органу досудового розслідування, подальше досудове розслідування щодо нього здійснюється згідно із загальними правилами, передбаченими цим Кодексом.

6. Відомості щодо підозрюваних, стосовно яких слідчим суддею постановлено ухвалу про здійснення спеціального досудового розслідування, невідкладно, але не пізніше 24 годин після постановлення ухвали, вносяться до Єдиного реєстру досудових розслідувань і публікуються в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора.

Стаття 297⁻⁵. Порядок вручення процесуальних документів підозрюваному при здійсненні спеціального досудового розслідування

1. Повістки про виклик підозрюваного у разі здійснення спеціального досудового розслідування надсилаються за останнім відомим місцем його проживання чи перебування та обов'язково публікуються в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора. З моменту опублікування повістки про виклик у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора підозрюваний вважається належним чином ознайомленим з її змістом.

Повістки про виклик підозрюваного у разі здійснення спеціального досудового розслідування у зв'язку з прийняттям уповноваженим органом рішення про передачу підозрюваного для обміну як військовополоненого публікуються в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора.

З моменту опублікування повістки про виклик у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора підозрюваний вважається належним чином ознайомленим з її змістом.

2. Копії процесуальних документів, що підлягають врученню підозрюваному, надсилаються захиснику.

Підозрюваному, обвинуваченому вручається пам'ятка про його процесуальні права та обов'язки одночасно з їх повідомленням особою, яка здійснює таке повідомлення. На всіх стадіях кримінального провадження підозрюваний має право *примиритися з потерпілим і укласти угоду про примирення*. У передбачених законом України про кримінальну відповідальність та КПК України випадках примирення є підставою для закриття кримінального провадження.

Права мені роз'яснені та зрозумілі. Пам'ятку про процесуальні права та обов'язки підозрюваного отримав.

Пам'ятку отримав:

«__» _____ 20__ року _____

Пам'ятку вручив:

**Старший слідчий 1 відділу
3 управління досудового розслідування
Головного слідчого управління СБ України**

Вікторія СЕМЕНЮК